

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Egypt, Káhira

Jméno, příjmení: PhDr. Arwa Al Hamatiová

Institute:

Univerzita Ajn Šams

Fakulta jazyků

Chalífa al-Ma'mún

Káhira, Egypt

Lektoři bohemistiky

Oddělení bohemistiky je součástí katedry slovanských jazyků, jejímž vedoucím je prof. dr. 'Ámir Muhammad Ahmad (rusista).

V akademickém roce 2013/2014 bohemistiku vyučovalo pět egyptských lektorů a výše zmíněná česká lektorka.

Studenti

Bohemistiku v tomto roce studovalo celkem 101 studentů, z toho 93 v bakalářském programu, 6 v magisterském a 3 v doktorském.

Bakalářské studium:

1. ročník – 45 studentů
2. ročník – 35 studentů
3. ročník – 11 studentů
4. ročník – 2 studenti

Věk studentů bakalářského programu se pohybuje mezi 18-21 lety.

Stručná charakteristika jednotlivých programů a způsob hodnocení studentů

Bakalářské studium je čtyřleté. Studenti češtinu studují jako tzv. první jazyk (tedy jako hlavní obor), mají 18 nebo 20 hodin bohemistiky týdně (z toho od 2. ročníku 2 hodiny literatury týdně). Vedle toho každý student studuje tzv. druhý jazyk (6 hodin týdně) a spisovnou arabštinu (4 hodiny týdně).

Studenti prvních třech ročníků jsou vedle zkoušek hodnoceni rovněž za docházku, práci v hodině i domácí práci. Oproti loňskému roku došlo tedy ke změně hodnocení třetího ročníku, studenti jsou nově hodnoceni nejen podle výsledků zkoušek (jako je tomu u čtvrtého ročníku), ale i za tuto tzv. roční práci.

Zkoušky z prvního jazyka probíhají na konci každého semestru (u druhého jazyka pouze v letním semestru), bývají ústní i písemné. Ústně probíhají zkoušky z konverzace a často i poslechu. Písemné zkoušky trvají dvě až tři hodiny a obvykle se skládají ze dvou (až tří) částí, přičemž každá část je připravena a posléze opravena lektory, kteří daný předmět vyučovali. Písemná zkouška může být složena ze dvou různých předmětů (např. „čtení“ a „texty“) nebo pouze z jednoho předmětu, který vyučovali dva (příp. tři) učitelé. Důvodem tohoto systému zkoušek je jednak úspora času, materiálů, práce komise apod., ale především lepší objektivita hodnocení. Ta je ostatně rovněž zaručena tím, že úvodní strana testů je příslušnou komisí zakryta tak, aby lektor při opravování neviděl jména svých studentů.

Magisterské studium se skládá z dvouleté „přípravné části“, kdy student navštěvuje přednášky a skládá zkoušky, a samotného psaní magisterské práce, na niž jsou vyhrazeny 3 roky.

Doktorské studium trvá 3-5 let. Student již neskládá žádné zkoušky, pouze se věnuje své doktorské práci.

Náplň práce lektora na fakultě

Lektorka vyučovala v bakalářském programu.

V zimním semestru lektorka učila celkem 16 hodin (vyučovací hodina – 60 minut):

1. ročník – texty (2 hod.), konverzace (2 hod.)
2. ročník – texty (2 hod.), poslech (2 hod.)
3. ročník – texty (2 hod.), esej (2 hod.)
4. ročník – texty (2 hod.), esej (2 hod.)

V letním semestru lektorka učila 14 hodin (vyučovací hodina – 60 minut):

1. ročník – texty (2 hod.)
2. ročník – texty (2 hod.), čtení (2 hod.)
3. ročník – konverzace (2 hod.), texty (2 hod.)
4. ročník – poslech a konverzace (2 hod.), texty (2 hod.)

Výuka na fakultě probíhá šest dní v týdnu (od soboty do čtvrtka).

Činnost lektorky nad rámec výuky

Lektorka byla vedle výuky samotné studentům k dispozici v rámci konzultací. Lektorka dále vypracovávala dokumenty vyžádané fakultou (týkající se např. obsahu výuky) a rovněž se věnovala korektuře vybraných částí magisterské a doktorské práce studentů z mimobakalářského programu.

Lektorka vedla lektorátní knihovnu, již studenti hojně využívali. Zájem byl především o slovníky, jazykové i literární příručky, poslechové materiály, knihy týkající se českých tradic a zvyků, průvodce Egypta nebo České republiky a o filmy.

Jelikož na fakultě není dostatek prostoru pro celou lektorátní knihovnu, její část je uložena v uzamykatelné skříňce na fakultě (zejména slovníky a učebnice), část v bytě lektorky (především slovníky, učebnice, knihy o českých realitách, filmy apod.), přičemž lektorka vždy musí potřebné či vyžádané materiály dovážet na fakultu a zpět, a část na Velvyslanectví České republiky v Káhiře (zejména beletrie), kde si studenti mohou knihy půjčit po předběžné domluvě.

V průběhu akademického roku lektorka sestavila nový, aktuální seznam lektorátní knihovny, která byla rozšířena nejen z prostředků DZS, ale rovněž o dary Českého centra v Praze a Egyptologického ústavu.

Lektorka studentům zprostředkovávala informace o možnostech studia či vzdělávacích pobytech v České republice a pomáhala jim se získáním stipendia. Studentům, kteří jej získali, pak lektorka měla možnost (v době zimních a letních prázdnin) ukázat Prahu.

Lektorka studenty informovala o kulturních akcích konaných především díky činnosti Velvyslanectví České republiky v Káhiře. Setkání se studenty mimo akademickou půdu, například v honosném Azharském parku (kde české trio zahajovalo Káhirský jazzový festival) nebo v Káhirské opeře, napomáhala nejen přiblížení české kultury studentům (např. dílo Antonína Dvořáka), ale rovněž pro ně byla příležitostí setkat se s rodilými mluvčími a vyzkoušet si své znalosti v praxi.

(Fotografie z některých setkání se studenty mimo fakultu – viz Příloha – obr. 4-9.)

Učební materiály

Dobře vybavená lektorátní knihovna umožňovala lektorce vybírat z řady titulů a učebních pomůcek. K výuce využívala zejména následující knihy a učebnice: Adamovičová, A.: Nebojte se češtiny – konverzace pro středně pokročilé, Bartošová, J.: Zpívejte si česky, Bernardová, Z. (přel. z čínsko-anglického originálu): Arabsko-český ilustrovaný slovník, Dobiáš, D.: Mluvme česky, Fišerová, V.: Modelová cvičení, Frantlová – Bláhová, R.: I slohu se dá naučit, Hasilová, H. – Hasil, J.: Brána jazyka českého otevřená – učebnice 2, Holá, L.: New Czech Step by Step, Česky krok za krokem 2, Staré pověsti české a moravské (adapt.), Kaska, L.: 225x česky. Zábavná čítanka pro zahraniční studenty, Kořánová, I.: Česká čítanka, Nekovářová, A.: Čeština pro život, Schneiderová, E. – Hanzová, M.: Hry s příslovími, hádankami a pranostikami, Rešková, I. – Pintarová, M.: Communicative Czech (Elementary, Intermediate), Svěrák, Z.: Nové povídky.

Vedle toho lektorka využívala článků z časopisů a novin i vlastní materiály a texty (týkající se českých realit, adaptace prózy apod.).

Pro výuku poslechu byly využívány zejména nahrávky některých výše uvedených knih a učebnic, písničky i filmy a pohádky.

Názorné pomůcky, především mapa České republiky, obrazový průvodce, (obrázkové a gramatické) tabulky či papírové digitální hodiny, pomáhaly zpestřit výuku.

Podmínky výuky

Systém výuky na fakultě nerozlišuje přednášky a semináře. Vysoký počet studentů ve dvou ročnících, špatná akustika, hluk z venku (často zejména v letním semestru umocněný skandováním a bubnováním

demonstrantů), ale i například lavice, se kterými nelze pohybovat, ztěžují výuku. Zejména výuka konverzace, kterou studenti velice potřebují, je náročná. Lektorce se pak osvědčila zejména skupinová výuka.

Pochopitelně bylo nutné brát neustále zřetel na to, že studenti pocházejí z odlišného kulturního prostředí. Citlivý přístup při výběru vhodného textu či tématu konverzace byl zásadní. Zejména pak před promítáním filmu bylo vždy nutné zvážit, zda žádná scéna nemůže vyvolat u studentů stud, či dokonce pohoršení.

Zázemí lektora a vybavení fakulty

Lektorka sdílí kancelář s dalšími asi 14 učiteli. K dispozici má uzamykatelnou skříň, kde je uložena část lektorátní knihovny. Lektorka nemá přiřazen vlastní stůl, avšak obvykle je nějaký pracovní stůl k dispozici (pokud zde ovšem právě neprobíhá výuka nebo schůze).

Finanční prostředky fakulty jsou značně omezené. Učitel na fakultě nemá k dispozici ani počítač, ani tiskárnu, dokonce i fixu na tabuli či kopie si musí pořizovat sám. (Fakultní kopírku směla lektorka používat jen ke kopírování testů.)

Většina tříd/poslucháren je vybavena velice prostě (lavice, tabule). Nejlépe vybavenými učebnami jsou laboratoře určené k výuce poslechu. V těchto klimatizovaných učebnách je k dispozici audiopřehrávač, počítač a projektor. Každý student má na svém místě k dispozici vlastní sluchátka.

Studenti mohou na fakultě využívat studovnu s knihovnou, kde je vymezené oddělení pro český jazyk a literaturu.

Stipendia

Pětiměsíční stipendium na studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze bývá uděleno pěti studentům, kteří vyjíždějí ve třetím ročníku. Studenti jsou vybíráni na základě svých studijních výsledků z prvního ročníku. V tomto akademickém roce v letním semestru však vycestovali pouze tři studenti.

Jedna studentka rovněž získala stipendium na Letní školu slovanských studií v Praze. Při výběru vhodného kandidáta bylo na katedře bráno v úvahu, zda má student o studium v České republice zájem, zda již neobdržel jednosemestrální stipendium a výsledky zkoušek z prvního ročníku.

Problémy na fakultě

Výuka na fakultě byla i v tomto akademickém roce neustále narušována demonstracemi. Univerzity se staly centrem protestů. Začátek letního semestru byl na všech státních školách a univerzitách v Egyptě dvakrát odložen – nejprve kvůli obavám z pokračování nepokojů, posléze kvůli vypuknutí prasečí chřipky. Nicméně demonstrace na univerzitách i v letním semestru pokračovaly. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o posunutí začátku zkouškového období na dřívější termín (zkoušky byly pouze na několik dnů přerušeny z důvodu prezidentských voleb).

Praha 21. 8. 2014

Arwa Al Hamatiová, lektorka

Příloha

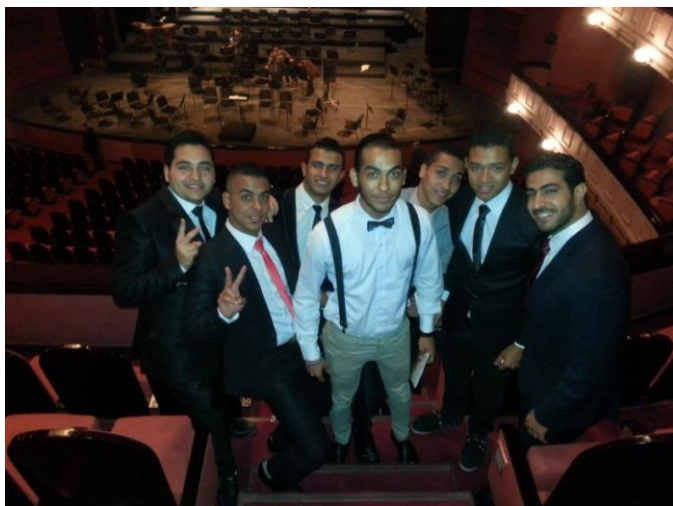

Obr. 1 a 2 – Dva hlavní vchody na Fakultu jazyků

Obr. 3 – Vlajky ve 4. patře Fakulty jazyků označují oddělení ruského, českého a hebrejského jazyka

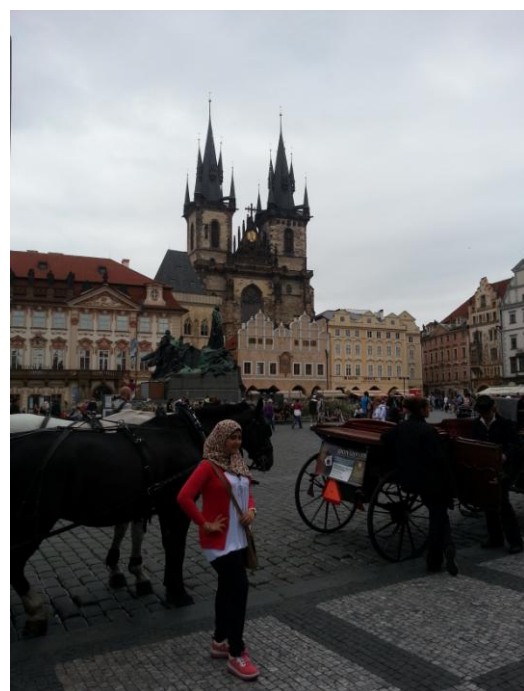

Obr. 4 a 5 - Studentky a studenti v Káhirské opeře

Obr. 6 a 7 – Ze setkání se studenty u pyramid v Gíze

Obr. 8 a 9 – Egyptští studenti v Praze